

Oprostite na pitanju, ali - zacrvenite li se, kada pred nekim ispadnete idiot? Onako, u živo, jedan na jedan? Ne mislim, pri tome, na one nespretnosti zbog kojih se samo zacrvenimo, već na onaj užasni trenutak kada hoćeš propasti u zemlju jer si nepovratno, i neoprostivo, ispao kompletan idiot.

Neki takvu glupost, na primjer, naprave u prometu. I onda se doživotno kaju. I, ako ima išta dobrog u takvoj nesreći, onda je to što je onaj, koji je učinio takvu besprimjerenu glupost, naučio nešto zauvijek. Razbijeni lim je, pri tome, najmanja šteta, pa i cijena, naučenoga.

Ili, kada nepovratno ispadnete kompletan idiot pred desetero ljudi, među kojima nema vaše dobronamjerne rodbine, pred znancima ili suradnicima, ljudima koje ćete sutra sresti na poslu i tako do - mirovine? Ili, kada biste na pozornici izvodili striptiz do gola, pjevajući uz to, kao u kupaonici, a onda se iznenada, na kraju balade, upale svi reflektori i vi se nađete, osramoćeni, ispred nekoliko stotina gledatelja iz vašega rodnoga grada u trenutku kada orkestar zasvira tuš?

USPOREDNO S RAZVOJEM INTERNETA RAZVIJA SE I CYBER-GLUPOST

Na internetu, međutim, nema orkestra, i nema reflektora, ali imate desetke, stotine, pa i tisuće prijatelja, od kojih možete doznati za dobrog automehaničara ili u razmjeni dobiti kakav dobar recept. Ali, za veliku je većinu FACEBOOK sav internet. Ne treba, naravno, podcjenjivati one koji ostatak weba posjećuju jedino klikajući po linkovima na svom timelineu, njima je i to dovoljno, i od ostatka tehnike ih boli glava. Sasvim im je, naime, dovoljno što tu mogu vidjeti slike svoje djece i unučića, i što im FACEBOOK zamjenjuje nekadašnje razglednice s ljetovanja ili albume fotografija snimljenih mobitelom. Mnoštvu ljudi je posve nepoznato da, uz to što nabadaju slovo po slovo, mogu putem FACEBOOKA i razgovarati. A, također, i to da njihov laptop ima i ugrađenu kameru pa sugovornika mogu, bilo gdje u svijetu, i vidjeti, a ne samo čuti. Ali, neka ih... Kao prije sto godina radio, ili kao prije 60 godina televizor, tako se i danas FACEBOOK zavukao u mnoge domove kao metafora malog kućnog oltara.

- Čudo jedno! - rekla bi teta Violeta.

Imate dojam kako na FACEBOOKU birate društvo i da što god izvalili ostaje u poznatom krugu - među vama. Ali, kako onda do vas dopiju sličice mačića, pasa, sova, šaljive fotografije ili one s pametnim citatima? Jednostavno - tako da ih netko s vama podijeli. Dođe do nekoga nešto od prijateljeva prijatelja, pa to on, zatim, podijeli sa svojim krugom... Tko pozna ljude, zna da među njima, inače, ima sasvim solidnih ljudi, ali i bolesnih za privlačenjem tuđe pozornosti. Kao oni dječaci koji se u razredu junače tako što za vrijeme nastave bubnu nešto naglas, tako da se cijeli razred zaori smijehom, a nastavnik lagano šizi... Jer - kako zabraniti smijeh? I tako iz dana u dan.

Ima takvih koji nikada ne odrastu. Znaju biti ljepuškast, pa im se curice lijepe, a njima ego raste kad ih svake večeri vide s druge dvije - odjednom. Takvi, obično, postanu prilično tugaljivi likovi ako svoju vještinu ne razviju do razine umjetnosti, a vršnjaci im odrastu. A mi, običan svijet, tu njihovu glad za pozornošću obično ne naslućujemo, pa u "glumcu" vidimo nešto uzvišeno, nezemaljsko. Ali malo koji od razrednih klaunova postane umjetnik. Pitanje je da li i jedan od tisuću!?

Na FACEBOOKU svatko od nas, ipak, pokušava biti nešto što nije: ljubazniji i pametniji nego inače, opušteniji i otvoreniji od drugih ili si, pak, okupiti neko društvo pod izmišljenim identitetom kako bi ih, iz dana u dan, sve vukao za nos. I potom im se privatno smijao.

Osim nezajažljivih skupljača "lajkova", koje u žargonu poznavatelji društvenosti zovu "attention whores" (u pristojnom prijevodu "koji će za lajkove učiniti budalu od sebe"), imamo i mi, ponekad, poriv za takvom vrstom pozornosti. Zato i prenosimo ono što je "pametnije od nas" ili je "vrijedno pozornosti". Koji put se zanesemo, pa to nisu samo recepti za fina jela ili preporuka za dobrog automehaničara, već poželimo podijeliti sa svijetom neku višu ljepotu, dublju istinu ili srceparajuću priču. Pa, kada se takva i pojavi - halapljivo stisnemo "share" – "podijeli".

Koliko smo puta na takvo što bili ponosni? A, koliko smo se puta s takvim nečim osramotili?

Ovoga su tjedna hrvatskim FACEBOOKOM dominirale dvije vijesti koje su gotovo svi dijelili. "Lavica Nora" bila je jedna od njih. Toliko smo se ushitili vlastitom suosjećajnošću i učinkom dijeljenja, da smo zaboravili kako bi Nora, ma koliko zgodna, pametna i hrabra bila, bila osuđena na smrt, kao i mnoga druga djeca za koju nema nade, da nije jednom nastupala na televiziji. I tada je bila "Nora – fora". I, to ju na sreću spašava!

Nepoznatu djecu ne "šeraju" toliko. A da smo mi isti ti koji smo "šerali" Noru, i javili se na njen dobrotvorni telefon, ipak malo gori nego što si umišljamo da jesmo, vidi se po izljevima gorčine i prostota istih tih milih ljudi na stranicama bolnice u Philadelphiji.

Drugi je slučaj fotka nekog Olega Miletića sa šest plastičnih tuba šampona i pasta za zube. Nešto su mu se zamjerili kvadratići na donjem spoju tuba, pa je upozorio opće pučanstvo kako su to tajne oznake o udjelu "kemikalija" na štetu "prirodnih" sastojaka. I onda je još dodao ono obavezno: "Brinite o svome zdravlju i zdravlju svoje djece!" U samo dva, ili tri dana, ta je fotografija "podijeljena" više od 3 000 puta! A koliko li ih je ljudi, tek, vidjelo? I koliko ih je, jer smo lijeni, u najmanju ruku pomislilo da je u tome nešto sumnjivo? I, koliko li su bili zadovoljni oni koji su ju "podijelili", kada su na svojim stranicama vidjeli kako tu sliku i drugi nastavljaju dijeliti. A, dotični Olega Miletić sigurno se i danas negdje zlobno smije svojoj psini!

A mi, čak i ako smo zamijetili objašnjenje kako su to grafičke oznake koje na tekućoj traci pomažu tubama u pronalaženju njihove odgovarajuće kutije - nismo reagirali. Nismo se zacrvenjeli. Nismo shvatili kako smo se "dijeljenjem" svukli pred tisućama! Onako kako smo bedasti ispali pred svojim prijateljima, naša je glupost dospjela i do prijateljevih prijatelja. No, crvenimo li se više pred poznatima ili nepoznatima? Znamo li da ta naša glupost ostaje zapisana i dostupna, čak i kada odlučimo posve napustiti FACEBOOK, internet, računalo? Čak i kada nas više ne bude među živima? Znamo li da se svaki naš tašti, površni, pokušaj da budemo pametniji, ljepši i uljuđeniji nego što to, doista, jesmo (jer nismo baš razmislili o tome što radimo), dodaje našoj teško izbrisivoj internetskoj biografiji kao još jedna naljepnica s tekstom "Idiot!"

Većina starijih od trideset godina zaklinje se kako će kontrolirati što im djeca rade po internetu, kako će paziti s kime se druže te da ne čine gluposti i ne sramote se. Napose, da ne izvrgavaju druge ruglu (Od koga su to naučila?). A, O. M. je upravo mnoge među nama izvrgnuo ruglu. I na to smo pristali vlastitom lakomislenošću. Djeca će učiniti dječje pogreške i iz njih brzo naučiti pouku. Ali, njihove će pogreške uvijek ostati DJEČJE, pa i kada su neugodne. Stoga, vrijeme je da i mi stariji naučimo neke stvari. I o Nori i o tubama.

Kad vidim kako se ljudi pokazuju na internetu kao lakomisleni, halapljivi na sadržaje koji su samo uzbudljivi, bilo da su šaljivi, srcedrapateljni ili bude uznemirujuću sumnjičavost, računajući kako ljudi masovno ne uključuju mozak, sve se manje čudim što pojava, kao što je ona Judith Reisman, ne uključuje mozak, ali budi strasti. Nevolja je u tome što iza svakih tuba, i svake Judith Reisman, uvijek ima netko zloban, neka "attention whore", tko nas hoće pred svima svući

INTERNETSKO RAZMNOŽAVANJE GLUPOSTI

Autor Miroslav Ambruš-Kiš

Ponedjeljak, 11 Veljača 2013 12:08 - Ažurirano Ponedjeljak, 11 Veljača 2013 12:49

i izvrgnuti ruglu.

Time što nas internet povezuje ne znači da smo išta mudriji nego bez njega. A mogli bismo biti - bar malo...